



Szerző g<sup>e</sup>.  
Cím A városligeti színház.

Forrás: Pesti napló

Bp.

1902 XI/9

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Személy

Helyszám

## A városligeti színház.

\*

Már a mai városligeti színháznak is örülök, ha összehasonlítom azzal a bódéval, amelyben harminc esztendővel ezelőtt áztunk, ha valahogy előadás közben megeredt az eső. Annak a régi arénának ugyanis nem volt födele, a színpadának nem volt függőnye, hanem csak széttolható spanyol fal választotta el a nézőtértől. A publikuma szép időben izzadott, esőben pedig vagy ázott, vagy megfutamodott, aszerint, amint a színészek tovább játszottak, vagy pedig abbahagyták az előadást. Hát nem a mai színháznak esőtől óvó födele miatt örülök, hanem azért, mert magyarul ágálnak benne. A német aréna kezdett belebukni a németiségébe. Mi, akik nem azért jártunk beléje, mert színház volt, vagy mert német volt, hanem csak azért, mert a gyerekek kedves dolog olyant cselekedni, amit odahaza megtiltanak neki, azelőtt se tartottuk azt a színházat, a közönsége pedig elpártolt tőle. A német arénából magyar színikör lett, szaporitván a főváros magyarosodásának bizonyosságát. Természetes dolog, hogy ha örülök a mai színikörnek, még inkább örülök neki, ha a színikörből rendes színház lesz. Már pedig azzá akarja átalakítani Feld Zsigmond, aki német színészből derék magyar hazafi lett, német tragikusból magyar hősszínész.

Hanem azért az örömtől nem némul el a kritikám. A kritikát pedig el kell tőrnie annak a színháznak is, amely csak lesz, mert színház és kritika úgy összetartoznak, mint akár a színház és a közönség. Ez a kritika természetesen csak óhajtomódu lehet. Hadd

mondjam el, hogy azt az új színházat milyennek szeretném. Szeretném, ha olyan lenne, amilyen még nincs: a népnek színháza. Nem Népszínház, amelyben az úri szórakozást elégítik ki, hanem a színház, amelyben a népnek irodalomra való szükségét elégítik ki. Mert jó lesz tudnia a direktornak, aki az új színházat tervezi és a fővárosnak, amely engedélyezni akarja, hogy a munkások ezrei, a szegény emberek tizezrei becsületes mohósággal szomjuhoznak a kulturára. A nagy, a nemes kulturára, amely irodalmat, zenét, művészetet is produkál. A mai színházakban nem gyönyörködhetnek bennük, mert először is ezek a színházak drágák s mert másodszor ezek a színházak azt a nagy kulturát nem igen szolgálják. Tessék elhinni, hogy a nép, a munkásság, a proletárság kevésbé vágyakozik a színpadi léhaságra, mint a tehetős középosztály s hogy a nagy litteraturát legalább is úgy megbecsüli, mint ez. Ha az a tervezett új színház missziót keres, akarjon nemes programmu, igazi népszínház lenni. Erre a misszió-

jára hivatkozzon az engedélyt kérő direktor, semmi egyébire. Mert az a jelszava, hogy meg akarja magyarosítani a Városligetet, nem foghat a terv komoly megbíráloin. A Városliget magyar, még a környéke is az. Az a színjátás pedig és az a litteratura, amelylyel a színikörszolgált, édes keveset lendített a magyarra, annál többet vétett a művészeti és irodalmi izlés ellen. Már pedig ezek is magyar kulturelemek.

Legyen tehát az új színháznak missziója. Mert csakis mint ilyen érdekelheti a fővárost. Ha nem más, csakis egy színházzal több, akkor a fővárosnak nincs hozzá köze. Sem a telket adó, sem a koncessziót adó, sem a szubvenciót juttató fővárosnak. A főváros, amely keservesen küzd a deficit ellen, amely például kénytelen azt megcselekedni, hogy a filharmonikusoktól megvonja az eddig nekik adott segedelmet, hatezer forintokat nem adhat ki szubvencióképpen csak azért, hogy egygyel több színházban mókázzanak el bohózatokat, operettekét, egyéb színpadi tréfákat. De rászánhat hatezer forintnyi szubvenciót olyan színházra, amely a tehetőség nélkül szükködő, de irodalmi és művészeti szükségességet érző népnek színháza. Rászánhat erre a célra még többet is, mert nemcsak kulturkötelességet, hanem szociális kötelességet is teljesít vele. Azt ajánlom Feld Zsigmondnak, a színikör agilis igazgatójának, hogy a szubvenciót ilyen célra kérje. Ezt a kérelmét nem igen tagadhatják meg még azok sem, akik nagyon is vizsgálják, hogy mire költik az adófizetők pénzét.

És ne kérje azt, hogy a város kösse le ötven esztendőre azt a jogát, hogy a Városligetben más színházat is engedélvezzen. Öt-

ven esztendő nagy idő, még a dédunokáinknak is részünk jut belőle. Szabad-e, lehet-e az ő fővárosuk szabadságát megkötni csak azért, hogy a mostani arénából állandó színház lehessen? Sokat vét a főváros a jövőendő nemzedék ellen, nehéz terheket varrt máris a nyakukba, de azzal védekezhetik, hogy a kényyszerhelyzet, a pénzszükség szoritotta erre a kegyetlenségre. De vajjon ilyen helyzetbe jutott-e a városligeti színház tervei által? Sejtteni sem sejtethetjük, hogy mit akarhatunk, mire szorulunk tiz-husz esztendő múltán. Ki az, aki tudja, hogy még nem is az unokáink, még nem is a fiaink, hanem édes magunk micsoda nagyszerű színháztervek elé juthatunk ötven esztendő, félszázad lefolyása előtt. Azt az ötvenesztendei határidőt engedje el nekünk az új színház tervezője.

gé.

tószá

SI-KO